

Старий обшарпаний ЛАЗ, то стогнучи, то підвиваючи двигуном, простував ліською піщаною дорогою до найдалшого села у районі. Довкола стояв мовчазний осінній мішаний ліс. Автобус вирячав на нього свої великі скляні запліюжені очі і форкав, неначе колгоспний кін.

За поворотом він заскрипів гальмами, зупинився, задихаючись у куряві, відчинив з гуржотом передні двері – і з нього вийшло двоє жінок з відрами і торбами. Автобус клацнув дверима, рушив і зник, тяжко перемикаючись із „першої“ на „другу“, „третю“.

Жінки були вже не молоді, але їх, як і колись у дівочтві, тягнуло до лісу. Правда, вже не заслухатися пташиним щебетом і розпашилими вустами цілувати, як парубочі губи, ягоди суниць, малини чи ожини, а рвати у бутлики і відра все те, що допомагає при мізерній зарплатні прогдоуватися та й болячки підлікувати.

Сьогодні вчительки прийшли після уроків по журавлину. Мали у запасі ще один вечірній рейс „Дубно-Майдан“. Отож, вдихаючи після автобусного чаду лісовий цілющий дух, вони ступили на стежину, яку вже знали давно.

Сонце перелетіло через лісову дорогу на другу половину дня і великою жовтою бджолою сідало на крони дерев та хмар.

Іти довелося далеченько, бо місце багате на журавлину і мало ким знане, ховалося подалі від шляху. Та що балакучому жіноцтву довга стежка!.. Вони нарікали не так на далечинь, як на те, що їм хода забиває дух і говорити до ладу не дає.

Невдовзі дійшли, але, о горе! Чоловічі голоси чути звідтіля, де вони планували рвати, рачкуючи, ягоди.

Вчительки не зовсім культурно вилаялися і принишкли, прислухаючись та радячись, що їм робити далі.

Як дві досвідчені шпигунки, подружки підкралися якнайближче до чоловічих голосів і взялися за незаконне їх прослуховування.

Збігло чимало часу, поки, нарешті, вони розшифрували почуті діалоги і з'ясували, що це ніякі не сексуальні чи якісь там іще маніяки, а батько, син і зять. Ще й, судячи з їхньої мови, – із нормальної селянської родини.

Жінки вийшли із схованки, привіталися і давай бити поклони до землі, шукаючи у вогких мохах розсипане намисто осені – журавлину.

Кожна про себе шкочувала втраченого часу, чуючи, як барабанять у порожньому відрі тугі темно-червоні ягоди.

Чоловіки невдовзі, назбиравши вдосталь клявки, подалися додому. І жіноцтво, вже не боячись, перегукувалося в осеневій тиші майданського лісу. Ліс їхні теревені слухав.

Час минав швидко. Незчулися, як пробурчав дорогою розбитий і втомлений ЛАЗ на Дубно.

– Соно, то дурниця! – гукнула товаришка. – У мене в Грядках знайомі живуть – переночуємо. То ж не повертатися нам в порожні додому, бо завтра люди доценту можуть вибирати ягіддя.

– То давай, поки видно, збираємо! – відгукнула Соня і глянула догори на діряве шатро прижовклого лісу.

• БУВАЛЬЩИНА

ХИЖІ ОЧІ СЕРЕД НОЧІ

Сонця не було видно. Кожну дірку у цьому шатрі затикало сіро-сізе клоччя хмар.

Почало халпати за очі. Темні ягоди все частіше ховалися у траві і хінкам усе важче ставало носити відра і торби. Та їхні внутрішні голоси не вгавали, під'юджували: „Ну ще трішки, ще пригорщу“.

Враз надвечірні хащі пронизало тонесеньке, як печальний плач, виття. Жінки заклакли. Вони не хотіли вірити своїм вухам. Кинулися одна до одної.

На перший голос відповів другий, а там трохи зоддалік – інші. Звучав моторошний звіриний хор.

– Господи, що це, Ларисо?! Вовки? З боку дороги. А як же нам до села? – тяжко хапаючи повітря, говорила Соня.

– Не панікуй, – з притиском відповіла подруга. – Рушаймо до шляху. Ще ж не було такого, щоб у цьому лісі вовки на людей напали. Може, то вони козу гонять. Шукай сірники, – ми ж їх брали.

Руки трусяться – і ніяк не знаходять взяті із дому коробку сірників. Натомість знайшли ножі.

Ось уже заясніла за деревами висипана шутером дорога.

Обидві біжать, спотикаються і мовчать. Лякаються шелесту наполоханого гілля. Очіма обдивляються кожен кущ, кожен пенючок. Серце – у п'ятах.

Ступили на в'їжджений шлях – розвиднилося. Ліс понад ними розступився – і відкрилося високе сиве небо. Ні зорі, ні місяця, ні птаха. Пуста.

Знову десь зовсім близько із боку Грядок застогнав вовк, потім другий. Так жалібно виють, а таким холодним страхом проймає подруг.

На щастя, виття позаду них і вони біжать, оглядаючись, міцно стискаючи у руках кухонні ножі, якими мали нарізати хліб, сало і цибулю, що взяли з дому.

– Ларисо, вовки! За нами. На дорозі! – зойкнула Соня. – Їх кілька. Господи, Матінко Пресвята, рятуйте нас!

Сіроманці неквапливо, витримуючи дистанцію у кілька десятків метрів, чвхали лісом за своєю здобиччю. Глибоко вдихали запах людського страху і слухали надривні моликти до Бога, до Святої Діви Марії, до ангела-охоронителя.

Жінки проказували моликти одна за одною по кілька разів, забуваючи церковні слова і говорячи до святих рідною мовою. Молилися так щиро, як може, ніколи у житті, бо зараз мали останню нагоду помолитися у цьому осінньому храмі лісу, де горіли за ними свічки вовчих очей. Бігли до Майдану.

Враз через голоси молитов, як Божа милість, почувся гуркіт двигуна. Звук наполохав звірів і вони зникли у придорожніх заростях.

Гуркіт наближався. Густі сутінки прорізало світло фар. Машина наздоганяла жінок.

– Ми врятовані, Господи! Ми – врятовані! – тишилися вони і халпали очима за світло, глибоко вірячи, що вонд послане Богом, котрий вислухав їхні волання про поміч.

Машина, поволі погодуючись на ямах, наближалася. У ній за кермом сидів молодий хлопець, прислухався до звуку двигуна, думав про щось своє – молодецьке, сороміцьке.

Ось у світло фар його авто потрапило двійко людей. Роздивився – жінки посеред шляху. Щось зблискує у їхніх руках: відра і... ножі!

– Що за божевільня серед лісу?! – подумав.

Порівнявся, пригальмував.

Розхристані, бліді, з перестрашеними очима, з ножами у зсудомлених руках жінки кричать щось до нього. Не чути за шибками салону. Злякався – і натиснув на газ. Виматюжився подумки, глянув у дзеркало. Дві божевільні баби щось ще кричать йому услід.

– Та ну їх... Он уже недалеко село. Чого їм від мене треба на безлюдді у лісі? Сплюнув, запалив цигарку і почав ловити очима підступні ями на дорозі.

Спантеличені подружки, не тямлячи, як це могло так статися, кляли і плакали, і оглядалися на злощасну дорогу, передчуваючи продовження біди. Знову згадали про сірники. Знайшли і підбігом, підбігом за легковиком, що розчинявся у темряві.

Озиралися... Вовки знову на тій же відстані від них. Як духи лісу, волочаться назирці і пропікають їх очима.

Жінки почали палити свій одяг: хустини, плащі. Ріжуть на пасма порожні торби і, підпаливши, кидують на шлях. Біжать з останніх сил. Моляться і біжать вперто, не зрікаючись тягару журавлини.

Вовки незадоволено обходять розкидані по дорозі вогні і знову наближаються. Слухають моликти жіночі.

Останньою і безконечною здається подругам лісова дорога. Та ось вона повернула під гору, повіяло духом села, почувся далекий гавкіт собак – і сіроманці, плонувши на свою затію переслідувати «советських учительок», присіли на второваному шутері. Мовчком посвітили ще трохи очима і, як партизани, зникли у чорній хащі лісу.

Про вовків, про водія легковика, чи про Бога говоритимуть учительки завтра учням? Цікаво.

Микола ТИМЧАК.